

MUHABBET, İTİKÂF VE ÖRNEK MÜSLÜMAN OLMAK

Hartum şehrinde, oteldeyiz. Bizi Akra'nın kıymetli idarecileri burada da buldular; Sudan'ın başşehri Hartum'da bizi yakaladılar ve sizin için konuşmayı alıyorlar. Çok teşekkür ediyoruz sizlere ve bu değerli idareci kardeşlerimize...

Buraya "*Mu'temeri'z-Zikr ve'z-Zâkirîn*" diye adlandırılan, yani zikir ve zikredenlerle ilgili bir toplantı için gelmiştik. Bu zikir ve zikredenler meselesi dört gün burada incelendi. Tasavvuf, Kur'an öğretimi, dinî ilimler öğretildi. Ve toplantı dün reiscumhurun katıldığı bir toplantıyla akşam güzel bir şekilde sona erdi.

Biz bugün yolculuk için beklerken sizinle karşı karşıyayız. Allah hepinizden razı olsun. Bu cuma gününün güzelliğinden, feyzinden, bereketinden istifade etmeyi nasip eylesin.

Ben yine elimdeki hadis kitabımı açtım. Size Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in hadîs-i şerîflerinden birkaç tane-sini okuyacağım.

Birinci okuyacağım hadîs-i şerîf, Hâkim'in Abdullah b. Amr el-As *radiyallahu an-hümâ*'dan rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bu hadîs-i şerîflerinde buyuruyorlar ki;

نَظَرُ الرَّجُلِ إِلَى أَخِيهِ الْمُسْلِمِ حُبًّا لَهُ وَشَوْقًا إِلَيْهِ -
خَيْرٌ مِنْ اعْتِكَافِ سَنَةٍ فِي مَسْجِدِي هَذَا

Nazaru'r-raculi ilâ ahîhi[l-müslimi hubben lehû ve] şevkan ileyhi hayrun min i'tikâfi senetin fî mescidî hâzâ.

“Bir kişinin...”

“Adam” diyor; ama bu “adam” Araplar'ın sözgeşi böyle kullanmasından kaynaklanan bir [ifadedir.] Kadın da olsa erkek de olsa hepsi için geçerlidir.

a. İtikaf İbadetinin Sevabı

“Bir kişinin kardeşine...”

Buradaki “kardeş”ten maksat da din kardeşidir, kendi anne baba bir kardeşi değildir.

Nazaru'r-raculi ilâ ahîhi. “Bir kişinin müslüman kardeşinin yüzüne...” *Alâ şevkin.* “Şevk ile, sevgi ile, onu isteyerek, gönlünden

onu severek bakması...” *Hayrun*. “Daha hayırlıdır.” *Min i'tikâfi senetin fî mescidî hâzâ*. “Benim Medine-i Münevvere'deki mescidimde bir sene itikâf etmesinden daha hayırlıdır.” buyuruyor, Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*.

İtikâf diye bir olayı Ramazan dolayısıyla duymuşsunuzdur, sevgili dinleyicilerim. İtikâf demek; bir insanın sırf Allah'a ibadet edebilsin diye kendisi camiye girip camide kalmaya, ibadet etmeye niyet edip camide oturmasıdır, yatmasıdır. Bütün vaktini camide geçirmesidir. Gece de evine gitmeden... Tabii böyle bazı zamanlar gidip bazı zamanlar gelerek kısa müddetli itikâflar da oluyor; ama asıl Ramazan'ın son 10 günündeki itikâfta, itikâf eden kimseler camide yatarlar, yani gece evine de gitmez. Çünkü Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz evine de gitmeden bütün gecesini de ibadete tahsis ederek, gecesini gündüzü camide geçecek şekilde kendisini camiye tahsis etmiş olurdu. Buna “itikâf” deniliyordu.

İtikâf, Peygamber Efendimiz'in önemli bir ibadetidir. Bizzat kendisinin hemen hemen

her sene yaptığı bir davranıştır, bir ibadet şeklidir. 10 gün camide kalmak, eve bile gitmeden gece gündüz ibadet etmek... Çok sevaplı bir ibadet tabii... Peygamber Efendimiz'in sünneti olduğu için her Ramazan'da bizim kardeşlerimiz de, siz de çevrenizdeki camilerde görmüşsünüzdür, itikâf ederler.

İtikâf Ramazan'da da olur, başka zamanda da olur. Her camide olabilir. Ama içinde Cuma namazı kılınan, Cuma kılınabilir büyük camide olmasının sevabı daha fazladır.

İtikâfla ilgili bilgiler bunlar.

Tabii bir şeyi daha size söylemem lazım. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bir başka hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki;

الصَّلَاةُ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا
سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ

es-Salâtü fî mescidî hâzâ. "Medine-i Münevvere'deki şu benim mescidimde kılınan bir namaz..." [*Efdalü*] *min elfi salâtin fîmâ sivâhu.* "Başka yerlerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır."

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in Mescid-i Saadeti önemli bir mescit, çok kıymetli bir mescit. Allah indinde değeri yüksek olan bir mahal, Medine-i Münevvere. Mescid-i Nebevî'de namaz kılmak, başka yerde kılınan namazdan bin kat daha kıymetli oluyor, sevap oluyor; Peygamber Efendimiz'in mescidi olduğu için.

Tabii namaz bin kat sevaplı olduğu gibi, itikâf da orada olursa o da bin kat sevaplı olur. Daha başka yapılabilecek ibadetler de, mesela Kur'an okumak da orada bin kat daha sevaplı olur. Vaaz etmek de bin kat sevaplı olur. Vaaz dinlemek de bin kat sevaplı olur. İlim öğrenmek de öğretmek de bin kat sevaplı olur.

Şimdi bu bilgileri kafamızda tutalım. Yani itikâf önemli bir ibadet. İnsan evine dahi gitmeden gece gündüz camide kalıyor. Buna "itikâf" diyoruz. Peygamber Efendimiz'in mescidi önemli bir mescit; bu mescitte kılınan namazlar başka yerde kılınan namazlara göre bin kat daha sevaplı oluyor. Bu iki bilgiyi zihninizde tuttuktan sonra, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in okumuş ol-

duğum hadîs-i şerîfini çok daha güzel anlayabiliriz:

“Kişinin gönlünden muhabbet, sevgi, şevk duyarak müslüman kardeşinin yüzüne -veya kendisine- bakması, benim şu mescidimde bir sene itikâf etmesinden daha hayırlıdır.” diyor Peygamber Efendimiz. Düşünebiliyor musunuz, bir sene Peygamber Efendimiz’in mescidinde itikâf etmek bir başka yerde bin sene itikâf etmek gibi... Bir ömür 100 sene olsa, 10-15 ömür boyu itikâf etmek gibi bir şey. Bir müslümanın bir müslümana severek bakması, “Bu benim müslüman kardeşim!” diye muhabbetle bakması bundan daha hayırlı oluyor.

Neden bu kadar büyük sevap verilmiş?

Çünkü Allahu Teâlâ hazretleri müslümanları müslümanlarla kardeş etmiştir. Müslümanlar hangi ırktan olurlarsa olsunlar, hangi seviyede olurlarsa olsunlar birbirinin kardeşidir.

Âyet-i kerîme şöyle:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*İnneme'l-mü'minûne ihvetun.*¹ "Müslümanlar sadece ve sadece birbirlerinin kardeşleridir."

Başka bir sıfat onlara yakışmaz. Ayrılık gayrılık yakışmaz. Irkçılık gütmek yakışmaz. Irktan dolayı, kavim kabile taassubundan dolayı ayrı görüşler veyahut da zenginlikten, fakirlikten, mevkiden makamdan dolayı başka başka muameleler, başka başka bakışlar yakışmaz. Müslüman müslümanı sevecek. Sadece ve sadece onlar birbirlerinin kardeşleridir. Aralarında ihtilaf doğru olmaz.

Allahu Teâlâ hazretlerinin kurmuş olduğu bu kardeşlik çok samimi, çok derin bir kardeşliktir. Ve bunun içten olması lazım. Şevk ile olması lazım. Aşk ile severek olması lazım. Samimi olması lazım. Çünkü Allahu Teâlâ hazretleri dış görünümlere, seremonilere, merasimlere, politika icabı veya merasim icabı yapılan hareketlere önem vermez. İnsanların suretlerine ve şekillerine, bedenlerine, yüzlerine, boylarına, poslarına bakmaz, onlara önem vermez. Kalplerine önem verir. Kapler mühim. Kalbin temiz olması lazım. Kalbin

¹ 49/Hucûrât, 10.

sevgi, şevk dolu olması lazım. Buradan anlıyoruz ki müslüman müslümanı sevecek. Bu sevgi samimi olacak. Çünkü Allah kalbinden geçenleri biliyor. Arniyet olmayacak veya samimi-yetsiz olmayacak veya yapmacık olmayacak.

Düşünün, müslümanlar birbirlerini bu tarzda sevebilselerdi şu memleketimizin içindeki çekişmeler olur muydu?

Müslümanlar birbirlerini böyle sevselerdi memleketin durumu böyle olur muydu?

Müslümanlar Peygamber Efendimiz'in işaret ettiği bu şevk dolu sevgi dolu bakışlarla birbirlerine baksalardı dünya üzerindeki müslümanların durumu böyle olur muydu?

b. İslam'ın Kusursuzluğu

Bir şairin sözü hatırıma geldi. Farsça bir şiir, hatırıma geldi. Farsçasını söylemiyorum. Diyor ki; “İslâm kendiliğinde, özünde, yapısında hiçbir ayıba sahip değildir. Ne türlü ayıp görülüyorsa bizim toplumlarımızdadır, o bizim kendi ayıbımızdır.”

Demek ki İslâm güzel. İslâm'ın prensipleri son derece mükemmel. Ama biz onları samimi olarak işletmediğimiz, yapmadığımız, îfa et-

mediğimiz için, yani iyi müslüman olmadığı için müslümanlar, Allah'ın dinini iyi bilmediği için, Kur'ân-ı Kerîm'i iyi bilmedikleri için böyle şeyler oluyor, kötü durumlar ortaya çıkıyor. Her çektiğimiz sıkıntı ve üzüntü, ihtilaf, kavga, gürültü, -hatta ve hatta ben şunu söyleyebilirim- düşmanların bize saldırması [hep bundan dolayı oluyor.] Yekvücut olan, 1,5 milyar olan bir İslâm topluluğuna onları darıltacak bir muameleyi hangi kavim yapabilir?

Eğer müslümanlar birbirlerini yekvücut telakkî etseler, yekvücut olsalar, birbirlerini böyle aşk ile şevk ile sevseler, birilerine yapılan tecavüz hepsine yapılmış sayılsa, hepsi birden savunsalar, düşmanı hepsi birden protesto etseler, hepsi birden düşmana karşı tedbir alsalar... Böyle olsaydı ne Bosna'da Hersek'te, ne Balkanlar'da, ne Orta Asya'da, ne Seylan'da, Lahor'da veyahut Hindistan'ın Yeni Delhi şehrinde veyahut Güneydoğu Asya'da veyahut daha başka yerlerde gazetelerin yazdığı bizim duyduğumuz üzücü haberlerden herhangi bir şey olmayacaktı. Hiçbir şey olmayacaktı.

O halde sevgili Akra dinleyicileri, tabii sizlerin İslâm'ı iyi bilen insanlar olduğunu düşünüyorum; ama İslâm'a yeni arzu duyan ve Akra'nın abonesi olup radyosunu Akra'ya kiltileyip devamlı onu dinleyen yeni kardeşlerimiz de olabilir. İslâm'ı iyi öğrenelim. Genel bir kaide olarak İslâm'ın güzelliklerini anlayalım ve bu güzelliklerin ne kadar yapıcı olduğunu görelim. İslâm'a sarıldığımız zaman toplum olarak nasıl yükseleceğimizi, hatta dünya üzerinde ne kadar mutlu bir yaşam kurulabileceğini, İslâm hâkim olsa, İslâm yayılsa dünya üzerinde nasıl mutlu bir düzen meydana gelebileceğini bütün insanların bilmesi lazım. Bunu başkalarına da söyleyelim.

Ziya Paşa'nın bir şiiri var. Bizim yayınlarımızda, böyle güzel sohbetlerde şiirli nükteli güzel konuşmalar yapan kardeşlerimiz gibi ben de o şirden okuyayım. Diyor ki Ziya Paşa;

Onlar ki verir lâf ile dünyaya nizâmât

Bin türlü teseyyüp bulunur hânelerinde

Yani "Dünyaya böyle lafla düzen verme, sağa sola fikir söyleyip 'Şöyle yapsınlar, böyle yapsınlar...' diye akıl vermeye kalkan insanların kendi evlerinde bin türlü kusur ve düzen-

sizlik bulunur, bulunabilir." diyor Ziya Paşa, şair.

Tabii bu, o kişinin başarılı bir insan olmadığını gösteriyor. Eğer biz düzeni konuşuyorsak ve öyle güzel yapıcı tekliflerde bulunabiliyorsak, önce kendimizde bunu tahakkuk ettirmiş olmalıydık. Kendi üzerimizde görünmeliydi.

Bu mânayı düşünelim. Önce kendimizden başlayalım. Özümüzden başlayalım. İçimizden başlayalım. Kalbimizden başlayalım. Kalbimizi temizlemekten başlayalım. Kendimize çekidüzen verelim. Bedenimize çekidüzen verelim. Ailemize çekidüzen verelim. Evimiz de fakir olabilir. Ben bazen gecekonduları daha çok seviyorum. Gecekondu semtlerinde bakıyorum, hiç olmazsa dağın taşın arasında küçücük bir hane, kulübe yapmış kardeşimiz; ama bir iki ağaç dikmiş, daha yeşil... Apartmanlar arasından daha güzel bir görünüm görünebiliyor. Beykoz köprüsünden geçerken, Boğaz'da, oradaki gecekondu mahallelerine imreniyorum, yeşillikleri dolayısıyla... Evimiz fakirâne olabilir; ama temiz olmalı, güzel olmalı. Çevremiz güzel olmalı. Ve biz İslâm'ın bu güzel

prensiplerini kendi içimizde yaşamalıyız. Ak-rabalarımız arasında, komşularımız arasında, iç muhitimizde, arkadaşlarımızın arasında İslâm'ı yaşamalıyız ve göstermeliyiz. “Bakın, müslümanlar böyle oluyor!” diye.

Almanya'da bir Alman müslüman olmuş. Demişler ki;

“Niçin müslüman oldun? Sebep ne acaba, anlayalım.”

Demiş ki;

“Ben bu Almanya'ya gelmiş Türk işçilerinin aralarındaki muhabbete hayran oldum. Bizim Almanlar arasında böyle bir şey yok. Ne kadar samimi birbirleriyle gelip gitmeleri, dertleşmeleri, problemleri çözmeleri, yardımlaşmaları... Bu sıcak şey beni hayran etti, ondan müslüman oldum.”

Yani bu şunu gösteriyor: Biz İslâm'ı yaşadığımız zaman, etrafımızdakilere “İslâm'a gelin.” demesek bile onlar hayran olup gelecekler.

c. Birbirimizi Candan sevmemiz

Sevgili kardeşlerim!

Sözümü burada bağlamam gerekirse; İslâm'ın bütün prensiplerini güzel öğrenmemiz lazım. Bu güzel prensipler daha çok hadîs-i şerîflerde karşımıza çıkıyor. Hadîs-i şerîf okuduğumuz zaman anlıyoruz. Bunları kendi çevremizde uygulayıp güzel bir elle tutulur numune meydana getirmemiz lazım. Onun için birbirimizi sevelim. Bu birbirimizi sevmeyi de gösterelim. Birbirimizle olan kardeşliğimizin, komşuluğumuzun, arkadaşlığımızın, hemşehriliğimizin, vatandaşlığımızın, aynı ümmetin mensubu olma durumumuzun eseri ve tezahürü herkes tarafından görülmeli ve herkes buna hayran olmalı.

Bunun da ne kadar büyük sevaplar kazanmaya sebep olacağını bu hadîs-i şerîf gösteriyor. Ben bir kardeşimin yüzüne şevk ile, sevgi ile bakacağım; Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in mescidinde bir sene ibadet etmiş gibi, geceli gündüzlü orada yatıp kalkarak ibadet etmiş gibi sevap alacağım. Ne kadar güzel bir şey! Bu hatırunuzda kalsın ve bu öğrendiğiniz hadîs-i şerîfi muhtelif özel toplantılarınızdaki arkadaşlarınıza, çevrenizdeki insanlara da söyleyin ki İslâm'ın güzelliklerini herkes bilsin. İslâm'ın güzellik-

lerinden hepimiz istifade ederek iyi bir toplum oluşturalım, iyi bir örnek oluşturalım. Hem mutlu yaşayalım hem de insanlara mutluluk götürelim.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN

7 Safer 1415 / 15.07.1994

Hartum/ Sudan

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

